

Jarowiecki, Jerzy

Od Redakcji : pięć lat istnienia "Rocznika Historii Prasy Polskiej"

Rocznik Historii Prasy Polskiej 6/1(11), 3-7

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Od Redakcji

Pięć lat istnienia „Rocznika Historii Prasy Polskiej”

Przed pięciu laty oddaliśmy do rąk Czytelników nowe czasopismo naukowe poświęcone historii prasy polskiej oraz wiedzy o prasie współczesnej. Powstało ono z inicjatywy środowiska prasoznawców i bibliotekoznawców krakowskich. Przedstawiając pierwszy podwójny tom czasopisma, redakcja informowała, że zamysł powołania periodyku zrodził się w kręgu członków Komisji Prasoznawczej PAN, Oddziału w Krakowie, ale realne wymiary pomysłu nadały dwie osoby, mające za sobą wieloletnie doświadczenia edytorskie i redakcyjne, mianowicie: prof. zw. dr hab. Stanisław Grzeszczuk, zainteresowany prasą XVIII wieku, reprezentujący środowiska naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu Śląskiego, oraz prof. zw. dr hab. Jerzy Jarowiecki, przewodniczący Komisji Prasoznawczej, badacz czasopiśmiennictwa XIX i XX wieku, głównie prasy krakowskiej i lwowskiej, związany z Wyższą Szkołą Pedagogiczną — obecnie Akademią Pedagogiczną im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, z Instytutem Filologii Polskiej oraz Instytutem Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej.

W stosunkowo krótkim czasie pozyskali oni dla tej inicjatywy poważnych sponsorów oraz reprezentatywnych badaczy z różnych akademickich ośrodków w kraju, zajmujących się szeroko pojętymi mediami i ich dziejami. Pozyskanie sponsorów zadecydowało o tym, że przez mijających 5 lat „Rocznik Historii Prasy Polskiej” ukazuje się regularnie w postaci dwu zeszytów rocznie. Środki PAN i dotacje Komitetu Badań Naukowych były ograniczone. Dość przypomnieć, że Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie częściowo z tej przyczyny zaniechał w 1993 roku — by nie powiedzieć: zlikwidował — wydawanie znakomitego periodyku, jedyne w swoim rodzaju nie tylko w Polsce, poświęconego wyłącznie historii prasy, a mianowicie „Kwartalnika Historii Prasy Polskiej”. O losie tego czasopisma przesądziły też przyczyny pozamerytoryczne. A stanowił on — podobnie jak powstały w 1962 roku „Rocznik Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego” — płat-

formę prezentowania cieszących się dużym uznaniem wyników badań historycznoprasowych, mających głównie oparcie i zaplecze w Pracowni Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego XIX i XX wieku IBL PAN, a także w Komisji Historii Prasy przy Komitecie Nauk Historycznych PAN w Warszawie — w latach siedemdziesiątych. Likwidacja tego czasopisma zaktywizowała badaczy krakowskich, którzy do współpracy zaprosili prof. dr. hab. Jerzego Myślińskiego, który pełne 30 lat poświęcił się pracy redakcyjnej w obu wspomnianych czasopismach, a dzisiaj swym doświadczeniem i umiejętnościami oraz wiedzą wspiera „Rocznik Historii Prasy Polskiej” wydawany przez Komisję Prasoznawczą PAN, Oddziału w Krakowie.

Z perspektywy minionego czasu przypomnijmy, że na posiedzeniu w dniu 24 września 1997 roku Prezydium Oddziału PAN wyraziło zgodę na wydawanie przez Komisję Prasoznawczą periodyku według koncepcji inicjatorów (początkowo 2 zeszyty rocznie, a docelowo planowano przekształcenie czasopisma w kwartalnik). Jednocześnie zaakceptowano propozycję Komisji Prasoznawczej dotyczącą składu Kolegium Redakcyjnego. Tworzyli go początkowo: prof. dr. hab. Mieczysław Adamczyk — znany historyk dziejów XIX i XX wieku oraz prasy, rektor Wszechnicy Świętokrzyskiej w Kielcach; prof. zw. dr. hab. Wiesław Bienkowski — wybitny bibliograf historii polskiej, związany z Zakładem Dokumentacji Instytutu Historii PAN, prasoznawca, współpracujący z Katedrą Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UJ; dr Sylwester Dziki — wybitny bibliograf i prasoznawca, związany z Ośrodkiem Badań Prasoznawczych w Krakowie (najpierw RSW „Prasa-Książka-Ruch”, a następnie Uniwersytetu Jagiellońskiego); prof. zw. dr. hab. Stanisław Grzeszczuk — znawca literatury staropolskiej, edytor i redaktor periodyków, kierownik najpierw Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, a następnie Katedry Edytorstwa i Nauk Pomocniczych UJ, związany też etatowo z Instytutem Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego; prof. zw. dr. hab. Jerzy Jarowiecki — redaktor naczelny, przewodniczący Komisji Prasoznawczej PAN, kierownik Katedry Czasopiśmiennictwa i Kultury Literackiej oraz dyrektor Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Akademii Pedagogicznej w Krakowie; prof. zw. dr. hab. Jerzy Myśliński — wybitny teoretyk i historyk prasy XIX i XX wieku, związany z Instytutem Badań Literackich PAN, wieloletni redaktor naczelny „Kwartalnika Historii Prasy Polskiej” i kierownik Pracowni Czasopiśmiennictwa Polskiego XIX i XX wieku IBL; prof. zw. dr. hab. Andrzej Notkow-

ski — historyk dziejów nowożytnych Polski i prasy polskiej, związany z Instytutem Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Akademii Pedagogicznej w Krakowie (wcześniej z IBL PAN), dr hab. Krzysztof Woźniakowski, prof. AP w Krakowie — sekretarz redakcji, sekretarz naukowy Komisji Prasoznawczej PAN, kierownik Katedry Czasopiśmiennictwa i Kultury Literackiej w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej AP (przejął ją po prof. J. Jarowieckim).

W okresie kadencji Kolegium Redakcyjnego zmarli profesorowie Wiesław Bieńkowski oraz Stanisław Grzeszczuk. Wakujące miejsca w Kolegium zajęli: dr hab. Tomasz Mielczarek, prof. Akademii Świętokrzyskiej, historyk prasy, medioznawca, dyrektor Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa AŚ w Kielcach (od 2001 roku); prof. dr hab. Irena Socha — autorka licznych książek i artykułów o czasopiśmiennictwie, dyrektor Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego (od 2000 roku); prof. dr hab. Danuta Hombek, znawczyni książki i prasy XVIII wieku z Katedry Edytorstwa i Nauk Pomocniczych Instytutu Polonistyki UJ (od 2001 roku).

W latach 1998–2002 ukazało się pięć tomów „Rocznika Historii Prasy Polskiej” w dziesięciu zeszytach; w 1988 podwójny numer 1 i 2. Łącznie zadrukowano 2688 stron, tj. 154,3 arkusza wydawniczego, 185 arkuszy drukarskich. Opublikowano prace blisko 50 autorów: 55 rozpraw i artykułów, 55 recenzji, 25 sprawozdań, 12 tekstów w dziale „Materiały i miscellanea”, 8 nekrologów. W tabeli I (s. 6) zawarto szczegółowe zestawienie. Najwięcej uwagi poświęcono dziejom prasy w latach 1918–1939 (17 artykułów, 3 materiały, 11 recenzji), kolejne miejsce zajęła tematyka prasy oficjalnej i konspiracyjnej w latach 1939–1945 (8 artykułów, 6 recenzji). Prasie okresu PRL poświęcono łącznie 8 tekstów w dziale „Artykuły i rozprawy” oraz 3 w dziale „Materiały i miscellanea”, zrecenzowano 11 książek. Skromnie ilościowo przedstawiają się publikacje traktujące dzieje prasy do 1864 roku (3 artykuły, 5 recenzji) oraz dotyczące transformacji mediów po 1989 roku (3 artykuły i 7 recenzji).

W gronie około 50 autorów najczęściej artykuły i rozprawy wyszły spod piór Krzysztofa Woźniakowskiego (4), Tomasza Mielczarka (4), Jerzego Jarowieckiego (3), po 2 artykuły opublikowali Sylwester Dziki i Jerzy Myśliński. Autorami recenzji byli najczęściej Jerzy Jarowiecki (10), Jerzy Myśliński (5), po cztery recenzje zgłosili Tomasz Mielczarek, Andrzej Notkowski, Władysław Kolasa, Michał Grzeszczuk, Michał Rogoż. Pisano m.in. o prasie polityczno-informacyjnej, czasopismach kul-

Tabela I
 Analiza statystyczna zawartości „Rocznika Historii Prasy Polskiej” za lata 1998–2002

Rok	Tom	Numer	Liczba stron	Liczba publikacji				Liczba arkuszy		
				artykuły	recenzje	sprawozdania	materiały	nekrologi	wyd.	druk.
1998	I	1/2	320	8	5	3	1	1	17,0	20,0
1999	II	1/3	212	4	4	5	1	—	13,5	20,0
		2/4	276	4	6	2	2	—	16,5	17,25
2000	III	1/4	176	5	6	1	—	1	10,8	22,0
		2/6	342	6	5	4	1	2	20,0	20,5
2001	IV	1/7	254	5	6	3	—	—	14,0	16,0
		2/8	392	7	7	2	2	2	23,0	24,5
2002	V	1/9	312	6	7	3	3	2	15,5	19,5
		2/10	404	9	9	2	2	—	24,0	25,25
Łącznie	5	10	2688 średnio 268	54	55	25	12	8	154,3 średnio 15,4	185 średnio 18,5

turalno-społecznych, kobiecych, religijnych, popularnonaukowych i naukowych, prasie gadzinowej i konspiracyjnej w latach wojny, czasopiśmie młodzieżowych, prasoznawczych. Wart podkreślenia jest fakt, że na łamach „Rocznika Historii Prasy Polskiej” pojawiło się wiele udanych debiutów oraz opublikowano w nim kilka opracowań bibliograficznych, rejestrujących stan badań nad prasą w ostatnich latach, sporządzonych niezwykle dokładnie przez Władysława Kolasę.

Wchodzimy w rok 2003 w pełni przekonani, że kolejne pięciolecie będzie równie owocne, a czasopismo zyska uznanie potencjalnych odbiorców i dobrze przysłuży się badaniom nad historią prasy. Pięć lat istnienia „Rocznika Historii Prasy Polskiej” zawdzięczamy sponsorom, którzy sfinansowali dotychczasowe przedsięwzięcie. Jako redaktor czasopisma chciałbym wyrazić szczerze podziękowanie sponsorom z Komitetu Badań Naukowych, Uniwersytetu Jagiellońskiego i Śląskiego, Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Akademii Świętokrzyskiej oraz Wszechnicy Świętokrzyskiej.

Jerzy Jarowiecki